

[Marius Buhl.]

udlignet, synes jeg, sådan, at alle parter kan være tilfreds dermed.

I anledning af at enkelte statsskoler er bygget i den senere tid, og at kommunerne netop har givet et meget stort byggetilskud til disse i bevidstheden om, at de skulle være statsskoler, har der i udvalget hævet sig røster om, at disse kommuner har givet dette store tilskud under lidt gale forudsætninger, når de nu alligevel skal drages med ind i betalingen af driftsudgifterne. Udvalget har nok kunnet indse, at der kunne være lidt angribeligt dér, men et sted må skæringslinjen være, og derfor har man alligevel holdt på, at nu måtte denne lov gennemføres, som den er; disse ekstraudgifter vil jo også blive amortiseret og bragt ud af verden i løbet af nogle år, og så er forholdet jo lige.

Jeg anbefaler de tre lovforslag til vedtagelse.

Ellen Strange Petersen: Som det ærede medlem hr. K. B. Andersen allerede så tydeligt har bebudet, må jeg på den konservative folketingsgruppes vegne meddele, at vi ikke kan stemme for lovforslaget vedrørende statstilskud til private realskoler uden for København, Frederiksberg og Gentofte. Jeg har ikke været medlem af udvalget vedrørende de to andre lovforslag, så jeg er nødt til at holde mig til førstnævnte lovforslag; en af mine kolleger vil senere tale om de andre.

Årsagen til, at vi ikke kan stemme for lovforslaget, er af principiel karakter og har sit udspring i folkeskoleloven af 1958, som den konservative folketingsgruppe enstemmigt gik imod. Uanset at det foreliggende lovforslag kun vedrører statstilskuddene til realskolerne, er der dog så nøje sammenhæng mellem folkeskoleloven og de private realskolars fortsatte eksistens, at mindretallet ser sig nødsaget til at fastholde og videreføre det standpunkt, der i fjor blev taget til skoleloven. Det er mindretallets opfattelse, at hvor gunstige tilskudsreglerne end måtte udformes, så bevirker folkeskoleloven og ikke mindst den højtærede undervisningsministers fortolkning af denne, at de private realskolars eksistens — og især de private skolars i landkommunerne — på længere sigt vil være truet.

Der er ikke tale om konservativ op-hidselse, og jeg kan berolige det ærede medlem hr. K. B. Andersen med, at jeg heller ikke føler mig særlig vred på ham, således som han udtalte. Men der har under udvalgsbehandlingen ikke været mulighed for at rokke ved den principielle opbygning, og det er det, der har været det afgørende for os.

Jeg tænker her specielt på to forhold, der er af fundamental betydning.

Det ene er den deling af tilskuddene, der efter lovforslaget skal finde sted, således at eksamensklasser skal have tilskud efter den lov, vi nu behandler, medens de samme private skolars hovedskoleklasser skal have tilskud efter friskoleloven, som tilmed er en lov, der endnu ikke er vedtaget, ja, der er end ikke fremsat noget lovforslag.

Det konservative mindretal finder det forkasteligt, at der på denne måde fra statens side sættes et skel i en skole mellem to undervisningsformer, som burde udgøre en organisk helhed, og rent bortset fra de praktiske vanskeligheder, som det kan medføre for en skoles administration, betyder denne deling en uheldig tendens. Det er muligt, at den kommende friskolelov bliver så gunstig, at realskoleledere vil kunne se deres fordel ved at have flest mulig hovedskoleklasser, men det er det svært at udtale sig om i dag. Hvordan end friskoleloven udformes, betyder en vedtagelse af realskoleloven på det foreliggende grundlag, at man indtil videre skal regne med en ubekendt størrelse for at få regnestykket til at gå op, og denne ligning mener mindretallet sig altså ikke i stand til at være med til at løse. Vi mener, at samtlige statstilskud til en privat realskole bør indeholdes i én lov.

Det var den ene afgørende indvending. Den anden har ikke mindre vidtrækkende betydning. Det drejer sig om den højtærede undervisningsministers fortolkning af folkeskoleloven med hensyn til kommunernes pligt til at sørge for realskoleundervisning. Det var det problem, det ærede medlem hr. Marius Buhl var inde på, og som han også udtalte betænkelighed ved. På forespørgsel har den højtærede minister svaret, at en kommune, der har truffet aftale med en privat realskole om realundervisning, ikke derved kan frigøres for pligt til at sørge for kommunal realundervisning, hvis der